

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Sacrorvm Ritvvm Et Caeremoniarvm

Vinitor, Gerlacus

Coloniae Agrippinae, 1656

XIX. De qualitate paramentorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9459

TITVLVS XIX.

De qualitate Paramentorum.

1. **I**N Officio Missæ Celebrans semper utitur Planetâ super Albam.
2. Si autem sit Episcopus, & solemniter celebrat, super Dalmaticam, & Tunicellam.
3. Pluuiali utitur in Processionibus, & Benedictionibus, quæ fiunt in Altari. Item in Officio Laudum, & Vesperarum, quando solemniter dicuntur. Eodem utitur Assistens Celebranti in Missa Pontificali. Item quando Celebrans post Missam Defunctorum facit in fine Absolutionem.
4. Cum Celebrans utitur Pluuiali, semper deponit Manipulum; & ubi Pluuiale haberi non potest, in benedictionibus, quæ fiunt in Altari, Celebrans stat sine Planeta cum Alba & Stola.
5. Dalmaticâ & Tunicellâ utuntur Diaconus & Subdiaconus in Missa solemnibus, & Processionibus, & Benedictionibus, quando Sacerdoti ministrant.
6. In diebus verò ieiuniorum (præterquam in vigilijs Sanctorum) & in Dominicis & Ferijs Adventus & Quadragesimæ, ac in vigilia Pentecostes, ante Missam, (exceptis Dominicâ *Gaudete*, etiam si eius Missa infra Hebdomadam repetatur, & Dominicâ *Lætare*, vigilia Natiuitatis Domini, Sabbato sancto, in benedictione Cerei, & in Missa, ac Quatuor Temporibus Pentecostes), item in benedictione Candelarum, & Processione in die Purificationis B. Mariæ, & in benedictione Cinerum, ac benedictione Palmarum in Processione: in Cathedralibus & præcipuis Ecclesijs utuntur Planetis plicatis ante pectus: quam
Plan-

Plat
uan
rum
gen
& fa
Sim
rus
oscu
mit
7
diel
stra
eria
sub

S
mu
Miss
S
fis e
S
duti
lio s
sign
tant
S
fam
ram
nun
S
tüm
Plu
bus
Cru
mor
extr
Plu
Alb
penc
cis r

Planetam Diaconus dimittit cum lecturus est Evangelium, eaque tunc super sinistrum humerum super stolam complicatur: aut ponitur aliud genus stolæ latioris in modum Planetæ plicatæ, & facta communione resumit Planetam, vt prius. Similiter Subdiaconus dimittit eam cum lecturus est Epistolam, quam legit in Alba, & ea finita, osculataque Celebrantis manu, Planetam resumit vt prius.

7. In minoribus autem Ecclesijs, prædictis diebus ieiuniorum Alba tantum amicti ministrant: Subdiaconus cum Manipulo, Diaconus etiam cum Stola ab humero sinistro pendente sub dextrum.

ANNOTATIONES.

§ 1. Pluuiiale non benedicitur quia est vestis communis cuiuscumque Ecclesiastico, neque ordinata ad Missæ sacrificium.

Gavantus
part. 1. Tit.
10. n. 3. lit.
g. & i.

§ 2. Canonici aut alij qui vtuntur almutijs siue beffis eas deponunt dum Pluuiiale induunt.

§ 3. Dum Presbyter Assistens assistit Episcopo, indutus erit superpelliceo & Pluuiali sine tamen formali Si autem assistat alij Celebranti Episcopalibus insignibus non vtenti indutus erit superpelliceo & Stola tantum.

Cap. [Ep.
lib. 1. c. 7.

§ 4. Errant contra hanc Rubricam qui post Missam Defunctorum faciunt absolutionem in iisdem paramentis, quibus in Missa vsi sunt, aut Casulam deponunt retinentes Manipulum.

Gavantus
loco cit. sub
n. 4. lit. m.

§ 5. Planeta cum Stola est habitus ad Missam tantum; ideoque Stola super Albam sufficit, deficiente Pluuiali, tam in Processionibus, quam in benedictionibus quæ fiunt in Altari. Stola vero cum Alba in modum Crucis ante pectus semper gestari debet, cingulo demor: coniuncta, & vtriusque religata; siue in Missa, siue extra Missam siue in Altari, siue extra Altare, siue cum Pluuiali, siue absque eo, dum modo adhibeatur super Albam. Quo si adhibeatur cum superpelliceo soluta pendebit a collo hinc inde, quia ligari in modum Crucis non potest.

Gavantus
loco citato.
sub lit. m.

§. 6. Nullus est Manipuli usus extra Missam, tan pro Ministris, quam pro celebrante, & idcirco quoties Celebrans deponit Manipulum, deponunt etiam Ministri.

§. 7. Offendunt contra hanc Rubricam qui ferialibus & Dominicis diebus Aduentus & Quadragesimæ utuntur Dalmatica & Tunicella, quæ lætitiæ designant ijs diebus non congruentem, cum iuxta Rubricas eis duntaxat utendum sit in vna Dominica Aduentus *Gaudete* dicta, ac etiam si eius Missa infra Hebdomadam repetatur, & in vna Dominica Quadragesimæ *Lætare* appellata, quoniam his duabus tantummodo Dominicis istius temporis signa lætitiæ conueniunt, alijs autem Dominicis Aduentus & Quadragesimæ cæterisque in Rubrica expressis diebus in Cathedralibus, Collegiatis insignibus Canonico Clericali, & insignibus Regularium Ecclesijs utendum est Planetis ante pectus plicatis, quæ tamen Planetæ plicatæ erunt eiusdem formæ, & qualitatis, pariterque benedictæ, uti Celebrantis Planetæ, ita tamen ante pectus plicatæ erunt, ut commodè ministri ipsis uti possint.

*Cassaldus
Praxi Car.
lib. 2. c. 10.
num. 5.*

*Cassaldus
pars 1. tit. 19.
sub num. 7.*

§. 8. In minoribus Ecclesijs quia Dalmaticæ non congruunt ratione dierum, & calicæ ratione locorum prædictis diebus; idcirco tantum Albâ amicti ministrant Subdiaconus cum Manipulo, Diaconus etiam cum Stola ab humero sinistro pendente sub dextrum.

TITULUS XX.

De Preparatione Altaris, & Ornamentorum eius.

Altare, in quo Sacrosanctum Missæ Sacrificium celebrandum est, debet esse lapideum, & ab Episcopo consecratum: vel saltem ara lapidea, similiter ab Episcopo consecrata, in eo inserta, quæ tam ampla, ut Hostiam, & maiorem partem Calicis capiat. Hoc Altare operiatur tribus mappis, seu tobaleis mundis, ab Episcopo, vel alio habente potestatem benedictis, superiori sal-